

**AZ EURÓPAI UNIÓ
TANÁCSA**

**Brüsszel, 2010. június 2. (03.06)
(OR. en)**

10173/10

**SOC 375
COHOM 134**

JELENTÉS

Küldi: az Állandó Képviselők Bizottsága (I. rész)

Címzett: a Tanács (EPSCO)

Előző dok. sz.: 9867/10 SOC 354 COHOM 125

Tárgy: **Tervezet – Az Európai Unió Tanácsa és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott állásfoglalás az európai fogyatékoságügyi keretről**

A spanyol elnökség állásfoglalás-tervezetet nyújtott be az európai fogyatékoságügyi keretről.

Az Állandó Képviselők Bizottsága 2010. május 28-i ülésén egyhangú megállapodást ért el¹ a mellékletben foglalt szöveggel kapcsolatban.

Az EPSCO Tanács felkérést kap, hogy 2010. június 7–8-i ülésén fogadja el az állásfoglalás tervezetét.

¹ MT és UK általános vizsgálati fenntartást jelentett be, HU,AT és PL pedig továbbra is nyelvi vizsgálati fenntartással él.

**TERVEZET – AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA ÉS A TAGÁLLAMOK KORMÁNYAINAK
A TANÁCS KERETÉBEN ÜLÉSEZŐ KÉPVISELŐI ÁLTAL ELFOGADOTT
ÁLLÁSFOGLALÁS AZ EURÓPAI FOGYATÉKOSSÁGÜGYI KERETRŐL**

Az Európai Unió Tanácsa és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői,

Figyelembe véve:

1. az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkét, amely kimondja, hogy az Unió többek között az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság és az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul, és hogy ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában;
2. az Európai Unió működéséről szóló szerződés 19. cikkét, amely értelmében a Tanács az Európai Parlament egyetértését követően megfelelő intézkedéseket tehet a – többek között a fogyatékoságon alapuló – megkülönböztetés leküzdésére;
3. az Európai Unió működéséről szóló szerződés 10. cikkét, amely értelmében politikai és tevékenységei meghatározása és végrehajtása során az Unió küzd mindenfajta – többek között a fogyatékoságon alapuló – megkülönböztetés ellen;

4. az Európai Unió Alapjogi Chartáját², amely újólág megerősíti a megkülönböztetés tilalmát, valamint a fogyatékossgal élő személyek integrációjának elvét,
5. az ENSZ Közgyűlése által 2006. december 13-án elfogadott, a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményt³ (a továbbiakban: az ENSZ-egyezmény) és az ahhoz kapcsolódó fakultatív jegyzőkönyvet;
6. a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek az Európai Közösség által történő megkötéséről szóló, 2009. november 26-i tanácsi határozatot⁴, beleértve a határozat mellékletének az egyezmény hatálya alá tartozó kérdésekkel kapcsolatos közösségi jogi aktusokat felsoroló függelékét is. E jogi aktusok közé tartozik többek között a 2000/78/EK tanácsi irányelv⁵, valamint az 1083/2006/EK rendelet⁶, az 1107/2006/EK rendelet⁷ és az 1371/2007/EK rendelet⁸;
7. a fogyatékossgal élők európai évét követő lépésekről szóló, 2003. decemberi tanácsi következtetéseket⁹, valamint az Európai Bizottság 2003-2010-es fogyatékossgügyei cselekvési tervét¹⁰;
8. a fogyatékossgáról és a fejlesztéséről szóló, 2006. január 19-i európai parlamenti állásfoglalást¹¹;

² HL C 364., 2000.12.18., 1. o.

³ <http://www.un.org/disabilities/convention/conventionfull.shtml>

⁴ HL L 23., 2010.1.27., 35. o.

⁵ A Tanács 2000/78/EK irányelve a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról.

⁶ A Tanács 1083/2006/EK rendelete a strukturális alapokra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról, amely a fogyatékossgal élő személyek számára biztosított hozzáférést és a velük kapcsolatos megkülönböztetés tilalmát átfogó célkitűzésként egyesíti.

⁷ Az 1107/2006/EK rendelet a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól.

⁸ Az 1371/2007/EK rendelet a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről, amely a csökkent mozgásképességű személyek igényeivel foglalkoznak, beleértve a kommunikációs és információs technológiákat is.

⁹ 15206/03 + COR 1.

¹⁰ COM(2003) 650 végleges

¹¹ HL C 287E., 2006.11.24., 336. o.

9. a fogyatékosügyért felelős miniszterek két informális ülését, melyeket a német elnökség alatt 2007. június 11-én, illetve a szlovén elnökség alatt 2008. május 22-én rendeztek meg, ahol a miniszterek az ENSZ-egyezmény végrehajtására és annak a fogyatékosügy-i cselekvési terv prioritásai közé történő felvételére összpontosítottak, továbbá elismerték a tagállamok és az Európai Unió közötti együttműködés fontosságát annak érdekében, hogy megerősödhessen a fogyatékosügy emberi jogokon alapuló megközelítése;
10. a fogyatékosügyért felelős miniszterek harmadik informális ülésének elnökségi következtetéseit és a spanyol elnökség által 2010. május 19–21-én a fogyatékosügygel élők érdekében megrendezett, a fogyatékosügygel és személyes önállósággal foglalkozó konferenciát. A miniszterek és a konferencia résztvevői áttekintették az ENSZ-egyezmény végrehajtásának állását, megerősítve a fogyatékosügy emberi jogokon alapuló megközelítését, valamint hangsúlyozták a tagállamok közti és a fogyatékosügygel élőkkel és az őket képviselő szervezetekkel való együttműködés fontosságát;
11. az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „Fogyatékos személyek: foglalkoztatás és fokozatos hozzáférhetőség” című, 2010. március 17-i véleményét¹², amely szerint tovább kell fejleszteni az európai jogszabályokat és szakpolitikákat, valamint megfelelő finanszírozást kell biztosítani a fogyatékosügygel élő személyek számára új eszközök elfogadásával;

Üdvözölve:

12. a tagállamok és az Európai Unió által vállalt kötelezettségeket és elért eredményeket, amelyek az ENSZ-egyezmény ratifikálásával, illetve hivatalos megerősítésével és teljes végrehajtásával fognak kiteljesedni;

¹² SOC/363.

13. azt a tényt, hogy az Európa 2020 stratégiáról szóló bizottsági közlemény¹³ elismeri, hogy a fogyatékosághoz kapcsolódó kérdések a szegénység elleni küzdelem egyik európai és nemzeti prioritását képezik; a közlemény kijelenti, hogy a Bizottság munkálkodni fog a legkiszolgáltatottabbak társadalmi befogadását lehetővé tevő programok kialakításán és végrehajtásán, mindenképp innovatív oktatás, képzés és munkalehetőségek biztosításával, valamint a fogyatékosággal élők sűjtő diszkrimináció elleni küzdelemmel; továbbá sürgeti a tagállamokat, hogy a nemzeti hatáskörök figyelembevételével dolgozzanak ki és hajtsanak végre a különösen veszélyeztetett csoportok (pl. a fogyatékosággal élők) sajátos körülményeinek kezelésére irányuló intézkedéseket;
14. az Európai Unió Tanácsa és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott, az Európai Unióban a fogyatékosággal élők helyzetéről szóló, 2008. március 17-i állásfoglalást¹⁴;
15. az európai szociális partnerek által 2009 decemberében elfogadott, a befogadó munkaerőpiacokról szóló autonóm megállapodást¹⁵.

Megállapítva, hogy:

16. a szociálisan fenntartható és összetartó Európát annak a szemléletnek az értelmében kell megvalósítani, miszerint nem hozhatók a fogyatékosággal élőkkel kapcsolatos döntések az érintettek megkérdezése nélkül, csakis az ő bevonásukkal és részvételükkel;
17. a foglalkoztatáshoz, a termékekhez és szolgáltatásokhoz, az oktatáshoz, a társadalmi és közélethez való hozzáférés – egyéb területek mellett – a fogyatékosággal élők teljes körű társadalmi integrációjának és részvételének előfeltétele;

¹³ 7110/10.

¹⁴ HL C 75., 2008.3.26., 1. o.

¹⁵ http://www.etuc.org/IMG/pdf_06-EN-Inclusive-Labour-Markets.pdf

18. a magánszféra bevonásának fokozása hozzájárul annak lehetővé tételéhez, hogy a fogyatékossgal élők független és minden szempontból teljes életet éljenek;
19. a társadalmi befogadás és a megkülönböztetésmentesség elősegíti a fogyatékossgal élőknek a társadalomban való részvételét, a teljes társadalomra nézve pedig gazdasági előnyökkel jár¹⁶;
20. a fogyatékossgal élők jó minőségű, változatos és személyre szabott közösségi szolgáltatásokat igényelnek. A szociális szolgáltatások iránt nő a kereslet, ami új munkahelyeket hozhat létre, többek között a fogyatékossgal élő munkavállalók számára is;
21. új munkahelyeket kell teremteni és elő kell mozdítani az akadálymentességet és az egyetemes tervezést; ezek a fejlemények lehetővé teszik a fogyatékossgal élők tekintetében a minőség javítását és a fenntartható foglalkoztatást;
22. a fogyatékossgal élő nőket gyakran kettős diszkrimináció sújtja. A nemek közötti esélyegyenlőség minden releváns fogyatékossgügyi szakpolitikában megvalósuló általános érvényesítése fontos eszköz a kormányok kezében e helyzet orvoslására.

Felkéri a Bizottságot, hogy hatáskörének megfelelően

23. támogassa az ENSZ-egyezménynek a tagállamok és az európai uniós intézmények általi hatékony végrehajtását;
24. a tagállamokkal, a fogyatékossgal élőkkel és az azokat képviselő szervezetekkel, valamint az egyéb érdekeltekkel együttműködésben dolgozzon ki egy új európai fogyatékossgügyi stratégiát, amely a Szerződésekben, az Európa 2020 stratégiában és az ENSZ-egyezményben megfogalmazott értékeken alapul;

¹⁶ Lásd a Foglalkoztatási és Szociális Ügyek Főigazgatóságának 2003. január 3-i „A nem szociális politika ára: a minőségi szociálpolitikákra vonatkozó gazdasági keret felé – a minőségi szociálpolitikák hiányának költségei” című jelentését:
http://www.ucc.ie/social_policy/EU-docs-socpol/Fouarge_costofnonsoc_final_en.pdf.

25. javítsa és mozdítsa elő az akadálymentességet az akadálymentes városoknak adományozandó európai díj megalapítása révén;
26. az ENSZ-egyezmény 4. cikke végrehajtásának biztosítása érdekében erősítse meg a fogyatékossgal élőkkel, azok családjaival, valamint az őket képviselő szervezetekkel folytatott együttműködésnek, illetve mindezek részvételének mechanizmusait;

Felkérlik a tagállamokat és a Bizottságot, hogy hatáskörüknek megfelelően:

27. Általános szakpolitikai keret:
 - a) mozdítsák elő az ENSZ-egyezmény megerősítését és alkalmazását, folytassák a magatartási kódex jóváhagyására irányuló erőfeszítéseket, valamint adott esetben az uniós és a nemzeti jogszabályokat igazítsák az egyezmény rendelkezéseire;
 - b) az Európa 2020 stratégia valamennyi vonatkozó kiemelt kezdeményezésében érvényesítsék a fogyatékossgügyi szempontokat, ugyanakkor – adott esetben – a nemzeti hatáskörök sérelme nélkül dolgozzanak ki fogyatékossg-specifikus intézkedéseket az ENSZ-egyezménynek a fogyatékossgal élőkkel és az azokat képviselő szervezetekkel, valamint az egyéb érdekelttel együttműködésben történő végrehajtása érdekében;
 - c) átfogó és összehangolt módon valósítsák meg a fogyatékossgal kapcsolatos szempontok általános érvényesítését az általános szabályozások és programok kidolgozásakor – mindenekelőtt a foglalkoztatásra, a szociális védelemre és a társadalmi befogadásra vonatkozó nemzeti tervekben –, valamint folytassák specifikus programok kidolgozását a fogyatékossgal élők és családjaik számára, különös figyelmet fordítva a magas szintű támogatást igénylők szükségleteire;

- d) többek között megfelelő, a képzést és a foglalkoztatást érintő intézkedésekkel használják ki a fogyatékossgal élőkben rejlő humán tőkét; ez is hozzájárulhat az Európa 2020 stratégia keretében meghatározott kiemelt cél – azaz a 20–64 éves nők és férfiak 75 %-os foglalkoztatási arányának – elérésére irányuló törekvésekhez;
- e) ösztönözzék a tagállamok, a Bizottság, valamint a fogyatékossgal élők, azok családjai és az őket képviselő szervezetek közötti együttműködést és koordinációt annak érdekében, hogy közös megoldások születhessenek. A megfelelő európai és nemzeti finanszírozás – ideértve adott esetben az Európai Szociális Alap felhasználását is – hozzá fog járulni az átfogó szemlélethez.

28. Oktatás:

- a) minden oktatási szinten mozdítsák elő a befogadó oktatási rendszereket annak érdekében, hogy az esélyegyenlőség és a megkülönböztetésmentesség elve alapján érvényesülhessen az oktatáshoz való egyetemes jog; ehhez olyan megfelelő szakpolitikákat kell kidolgozni, melyek célja, hogy valamennyi polgár számára minőségi oktatást biztosítsanak, valamint hogy biztosítsák számukra az ehhez szükséges (gazdasági, emberi, oktatási, technikai és technológiai) erőforrásokat;
- b) biztosítsanak minden oktatási szinten alap- és továbbképzéseket a tanárok számára annak érdekében, hogy kezelni tudják fogyatékossgal élő tanulóik különböző oktatási igényeit, valamint hogy befogadó oktatási rendszerek keretében megfelelően elláthassák feladataikat;
- c) mozdítsák elő az oktatási rendszerek továbbfejlesztését azzal a céllal, hogy megszüntessék a sztereotípiákat, valamint hogy fokozzák a fogyatékossgal élők iránti érzékenységet és toleranciát;

29. Hozzáférhetőség:

- a) érjenek el haladást a tengeri közlekedés, valamint a városi és helyközi buszok akadálymentességének előmozdítására vonatkozó javaslatok terén, továbbá javítsák az elektronikus hozzáférhetőséget, és a fokozott befogadás érdekében javítsák az új technológiák alkalmazását;
- b) mozdítsák elő az akadálymentesség és az egyetemes tervezés elvének érvényesülését. Ezzel összefüggésben emlékeztetünk arra, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló 1083/2006/EK rendelet értelmében az érintett szervezeteknek meg kell felelniük a fogyatékossgal élő személyek hozzáféréseire vonatkozó követelményeknek, amennyiben valamely műveletük tekintetében az alapokból társfinanszírozásban részesülnek;
- c) kezdeményezzenek megbeszéléseket a fogyatékossgal élők által használható európai mobilitási kártya bevezetéséről, amely jobb hozzáférést biztosíthat számukra a közlekedéshez, a kulturális létesítményekhez és rendezvényekhez;

30. Foglalkoztatási és szociális kérdések:

- a) gondoskodjanak a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló 2000/78/EK irányelv teljes körű végrehajtásáról, beleértve annak a fogyatékossgal élők igényeihez való ésszerű alkalmazkodásra vonatkozó rendelkezéseit is;
- b) a fogyatékossgal élők elhelyezkedési lehetőségeinek javítása érdekében mozdítsák elő a fogyatékossgal élőknek szánt pályaválasztási tanácsadással és a szakképzéssel kapcsolatos programok kialakítását és működtetését;
- c) támogassák a szociális partnerek azon kezdeményezéseit, amelyek a fogyatékossgal élők munkaerő-piaci részvételének, szakképzésének és szakmai rehabilitációjának elősegítésére irányulnak, továbbá a foglalkoztatás terén lépjenek fel a fogyatékossgal alapján történő diszkriminációval szemben;

- d) ösztönözzék és tartsák fenn a fogyatékossgal élőkkel és az őket képviselő szervezetekkel folytatott párbeszédet a tájékozottság növelése és a jó irányítási kereten belüli hatékony együttműködés érdekében;
- e) ösztönözzék a fogyatékossgal élők és családjaik személyes önállóságának előmozdítását célzó helyi szintű intézkedéseket, aminek keretében részesítsék előnyben a közösségi alapú szolgáltatásokat, de adják meg a szükséges támogatást a hatóságoknak minden szinten;
- f) dolgozzanak ki fenntartható gazdasági szakpolitikákat, melyek az emberi jogokat a középpontba helyezve elősegítik a fogyatékossgal élők társadalmi befogadását.

31. Nemzetközi kérdések

- a) mozdítsák elő a fogyatékossgal élő személyek védelmét és biztonságát vészhelyzetekben, így fegyveres konfliktus, humanitárius szükségállapotok és természeti katasztrófák esetén;
- b) törekedjenek annak biztosítására, hogy a fejlesztési együttműködés, így a nemzetközi fejlesztési programok is a fogyatékossgal élő személyek számára elérhetőek és hozzáférhetőek legyenek;

Felkérlik az Európai Unió intézményeit, hogy:

- 32. továbbra is törekedjenek az egyenlő bánásmód és egyenlő lehetőségek biztosítására minden fogyatékossgal élő személy számára; mutassanak példát és ösztönözzenek az általuk és más uniós szervek által foglalkoztatott fogyatékossgal élők számának növelésére, az épületeik, létesítményeik, információs és kommunikációs technológiáik – így a számítógépes rendszerek, az internet és a webes alkalmazások – hozzáférhetőségének javításával, és így tegyenek arról tanúbizonyságot, hogy valóban elkötelezettek amellett, hogy támogassák a fogyatékossgal élőket, valamint hogy ténylegesen betartassák az uniós intézmények által az ENSZ-egyezmény és az alkalmazandó jogszabályok szerint vállalt kötelezettségeket.

Elismerik a fogyatékossgal élöket képviselő szervezetek munkáját, és ösztönzik öket, hogy:

33. folytassák civil társadalmi szervezetként végzett munkájukat, és osszák meg igényeiket, javaslataikat az Európai Unió intézményeivel, valamint a nemzeti hatóságokkal.

Felkérük az Európai Unió jövőbeli elnökségeit, hogy:

34. minden érdekelt fél megfelelő részvételének biztosítása mellett a teljes társadalmi befogadásnak, valamint az esélyegyenlőség, illetve a megkülönböztetés tilalma teljes megvalósításának az előmozdításával folytassák a fogyatékossgal élök emberi jogaival kapcsolatos európai álláspont erősítését;
35. támogassák, hogy a fogyatékossgügyért felelős miniszterek rendszeresen informális találkozókat tartsanak;
36. teljes mértékben használják ki a koordinációs és tanácsadó csoportokat, mint például a fogyatékossgal foglalkozó magas szintű munkacsoportot az ENSZ-egyezmény rendelkezései alkalmazásának, illetve az európai fogyatékossgügyi stratégia megvalósításának megkönnyítése érdekében;
37. mozdítsák elő a fogyatékossgal kapcsolatos, az Európai Unióról szóló szerződésben meghatározott és az Európai Unió működéséről szóló szerződésben, illetve az Európai Unió Alapjogi Chartájában megfogalmazott értékeken alapuló európai unió megközelítést.